

Handläggare

Tony Engström

Ekonomistaben

Processområde

Följa upp och analysera

Beslutad av

Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från

2019-10-22

Dokumentnummer

RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå

Huvuddokument

Reglemente för internkontroll

Inledning

I detta reglemente fastställs strukturer, system och processer för den interna kontrollen, samt ansvaret för den interna kontrollen och på vilket sätt uppföljningen av den interna kontrollen ska ske.

Processerna för intern kontroll ska ses som en del av processen för planering och uppföljning.

För flera verksamheter och funktioner finns lagar eller förordningar* som reglerar ansvar för och krav på riskanalys, avvikelserapportering, egen kontroll med mera inom vård och omsorg, säkerhetsarbete och arbetsmiljö. Egenkontrollen** i den operativa verksamheten är en viktig del i den interna kontrollen.

*SOFSF 2011:19, AFS 2001:1, SFS 2006:544

**Ur föreskrift till SOSFS 2011:9

Syftet med internkontroll

Syftet med Region Sörmlands internkontroll är att regionen har:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet som främjar effektivitet, kvalitet och måluppfyllelse, samt god arbetsmiljö och främjande av ett levande ledningssystem. Goda förutsättningar för styrning och ledning.
- Tillförlitlig och rättvisande finansiell rapportering och information om verksamheten.
- Goda rutiner för att skydda regionens tillgångar.
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer, policys etcetera i syfte att minimera risker och avvikelser, såväl patientsäkerhet som informationssäkerhet och övriga säkerhetsaspekter. Skydda personal och politiker mot oberättigade misstankar.

Handläggare

Tony Engström

Ekonomistaben

Processområde

Följa upp och analysera

Beslutad av

Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från

2019-10-22

Dokumentnummer

RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå

Huvuddokument

Internkontrollens innehåll och målsättning

Internkontrollens innehåll och mål kan beskrivas som 4 grundläggande byggstenar:

1. Kontrollmiljö och organisation av intern kontroll

Grundläggande för en ändamålsenlig systematisk intern kontroll är en robust organisation i form av struktur och kultur, som en del i styrningen och ledningssystemet.

Exempel på struktur:

- Reglemente, uppdragsbeskrivningar, arbetsordningar, etcetera
- Styrdokument som policy och riktlinjer
- Process- och rutinbeskrivningar
- Ekonomi och verksamhetssystem
- Kvalitetskontroller
- Avtal och överenskommelser
- Information och kommunikation

Målsättningen är att samtliga verksamheter inom Region Sörmland ska ha enhetligt beskrivna och verkkningsfulla processer och rutiner, samt arbeta med riskeliminering metoder och verktyg för:

- Rapportering av avvikelser, tillbud och klagomål
- Analys av risker
- Egenkontroller
- Inbyggda kontroller i system, processer och rutiner
- Kontrollplaner och stickprovsuppföljning baserat på avvikelser och riskanalyser
- Ledningens genomgång
- Ett samordnat och tydligt sätt att hitta externa och interna krav

Exempel på kultur:

- Värderingar och normer formulerade i ord och handling
- Klimat och kanaler som tillåter att brister och problem tas upp
- Samtal om förväntningar, värderingar, moral etcetera.

Målsättningen är att Region Sörmlands samtliga verksamheter ska arbeta fokuserat och strukturerat med internkontroll där såväl chefer som medarbetare har skäliga kunskaper om och ser nytta med arbetssättet, har viljan och modet att ständigt förbättra processer och rutiner samt delaktigt

Handläggare

Tony Engström

Ekonomistaben

Processområde

Följa upp och analysera

Beslutad av

Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från

2019-10-22

Dokumentnummer

RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå

Huvuddokument

synliggöra möjligheter, risker och avvikelser. Transparens råder kring förbättringsbehov och beslut kring åtgärder, där alla från regionstyrelsen och ut i organisationen och tillbaka är delaktiga.

2. Riskanalyser

Nödvändigheten med att arbeta med riskanalyser grundar sig på att det vanligen finns omständigheter och risker som hindrar eller hotar att verksamheten inte når sina mål eller uppfyller externa eller interna krav. Riskanalyser behövs och används i många syften som i verksamhetsplanering, förändringsprocesser, uppbyggnad av nya processer och verksamheter, rutiner och system, i säkerhetsarbete och projekt. Formella krav på riskanalyser finns inom vissa verksamheter och funktioner. Riskanalysen syftar till att identifiera och åtgärda risker.

Målsättningen med riskelimineringsarbetet är att samtliga verksamheter inom Region Sörmland rapporterar och konsekvent följer upp avvikelser, tillbud, klagomål, risker och möjligheter. Riskanalyser genomförs både vid förändringar men även planenligt enligt gällande årsplan. Kontroller kopplade till de högst prioriterade riskerna planeras och följs upp enligt kontrollplan i verksamhetsplanen. Beslut och vidtagna åtgärder återkopplas till rapporterande instans och görs tillgängliga som källa till förbättringsåtgärder för samtliga verksamheter. En skälig omfattning av egenkontroller genomförs inom den egna verksamheten. I möjligaste mån finns inbyggda kontroller i systemstöd, processer och rutiner.

3. Planerade åtgärder och kontroller

Åtgärder för eliminering eller minimering av identifierade risker prioriteras, planeras och verkställs. Det kallas riskhantering. Varje nämnd dokumenterar varje år planerade åtgärder och uppföljande kontroller i en internkontrollplan, som nämnden fattar beslut om. Internkontrollplanen ska vara en del av verksamhetsplanen.

Målsättningen är att systematisk planering av internkontroll genomförs i enlighet med Region Sörmlands process för planering och uppföljning, där det tydligt framgår när rapportering och de olika kontrollaktiviteterna ska genomföras på olika nivåer. Verksamhetsplaner hålls aktuella och uppdateras löpande vid behov, bland annat med riskåtgärder i form av aktiviteter i verksamhetsplanen. Region Sörmland har en central stödresurs för internkontroll samt internkontrollsfunktioner inom verksamheternas

Handläggare

Tony Engström

Ekonomistaben

Processområde

Följa upp och analysera

Beslutad av

Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från

2019-10-22

Dokumentnummer

RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå

Huvuddokument

organisationer som bärare i internkontrollarbetet. Roller och utsedda internkontrollrevisorer finns som genomför revisioner av processer och rutiner enligt årsplan. Ledningssystemet hålls uppdaterat och verkningsfullt, samt utvecklas.

4. Uppföljning

Varje nämnd följer löpande upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. För att det interna kontrollsystemet skall kunna fungera och kunna förändras i takt med verksamhets- och organisationsförändringar, fordras en kontinuerlig uppföljningsprocess.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen rapporteras till nämnden som rapporterar vidare till regionstyrelsen inom processen för planering och uppföljning.

Rapportering ska samtidigt också ske till regionens revisorer.

Ansvar

På alla nivåer inom Region Sörmland finns ett ansvar att hantera risker. Den interna kontrollen är ett redskap för att klara detta. För flera verksamheter och funktioner finns lagar och förordningar som reglerar ansvar för och krav på riskanalys, avvikelserapportering, egenkontroll med mera.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god internkontroll. I detta ligger ett ansvar för att en kontrollmiljö och organisation kring internkontroll upprättas inom regionen samt att övergripande reglementen, regler och policys upprättas.

Med stöd av detta reglemente har regionstyrelsen rätt att utfärda närmare föreskrifter och anvisningar för det interna kontrollarbetet.

En annan viktig uppgift är att ta initiativ till, utveckla och formulera regionövergripande anvisningar kring internkontroll. Sådana anvisningar kan gälla såväl anvisningar för själva kontrollarbetet som regler och anvisningar för olika rutiner, exempelvis i frågor om attest, uppföljning, lönerapportering med mera.

Handläggare
Tony Engström
Ekonomistaben
Processområde
Följa upp och analysera
Beslutad av
Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från
2019-10-22

Dokumentnummer
RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå
Huvuddokument

Nämnderna

Nämnderna har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom sina verksamheter. Den interna kontrollen hjälper nämnderna att nå sina mål och bidrar till att stärka förtroendet för det demokratiska systemet. Den enskilda nämnden ska tillse att:

- den interna kontrollen organiseras inom respektive verksamhetsområde
- regionövergripande reglementen, policys, regler och anvisningar följs
- regler och anvisningar för den interna kontrollen utformas i enlighet med de lokala förutsättningarna samt att dessa formuleras och antas av nämnden

Regiondirektören

Regiondirektören ansvarar dels för verkställande av regionstyrelsens övergripande ansvarsområde, dels för att konkreta regler och anvisningar utformas inom varje nämnds verksamhetsområde för att upprätthålla god intern kontroll. Dessa regler ska beslutas av respektive nämnd. Regiondirektören är skyldig att löpande rapportera till nämnden om hur den interna kontrollen fungerar.

Verksamhetsansvariga

De verksamhetsansvariga cheferna på olika nivåer i organisationen är skyldiga att följa antagna regler och anvisningar om internkontroll samt att informera övriga anställda om reglernas och anvisningarnas innebörd. Vidare ska de verka för att de arbetsmetoder som används bidrar till en god internkontroll.

Brister i den interna kontrollen ska rapporteras till närmast överordnad. I de fall bristerna berör den överordnade ska bristerna rapporteras till dennes chef och så vidare för varje nivå, där brister som berör verksamhetsområdeschef rapporteras till nämnd.

Med verksamhetsansvarig avses resultatenhetschefer, avdelningschefer och alla andra chefer på olika nivåer i organisationen. Syftet med detta är givetvis att man inom förvaltningen omgående skall kunna vidta åtgärder för att komma tillrätta med de fel och brister som har uppmärksamrats.

Handläggare

Tony Engström

Ekonomistaben

Processområde

Följa upp och analysera

Beslutad av

Regionfullmäktige den 22 oktober, § 175/19

Giltig från

2019-10-22

Dokumentnummer

RS-LED19-2068-4

Dokumentnivå

Huvuddokument

Nämndens uppföljningsskyldigheter

Varje nämnd har en skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

För att det interna kontrollsystemet skall kunna fungera och kunna förändras i takt med verksamhets- och organisationsförändringar, fordras en kontinuerlig uppföljningsprocess. Detta förutsätter att nämnden själv handhar uppföljningen eller att nämnden beslutar att någon/några anställda ska biträda nämnden i detta arbete.

Det kan ibland vara en fördel om någon utanför nämndens organisation biträder med uppföljningen. Exempelvis kan nämnderna/förvaltningarna byta eller köpa tjänster mellan sig, genom att låta någon anställd från en annan nämnd utföra uppföljningen, alternativt köpa tjänster externt.

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, löpande rapporteras till nämnden inom processen för planering och uppföljning.

Nämnden ska i samband med delårsrapportering, eller senast vid årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till regionstyrelsen.

Rapportering skall samtidigt också ske till regionens revisorer.

Eftersom regionstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen är det viktigt att resultatet av nämndernas uppföljningar av den interna kontrollen rapporteras till regionstyrelsen. Regionstyrelsen ska sedan ta med dessa rapporter i sin bedömning över regionens totala interna kontrollsystem.

Regionens revisorer skall också ta del av rapporterna, eftersom de bör utgöra en del av ett underlag för ett uttalande ”om kontrollen inom nämnden är tillräcklig”.

Regionstyrelsens uppföljningsskyldigheter

Regionstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera regionens samlade system för internkontroll, och i de fall förbättringar behövs, besluta om sådana. Regionstyrelsen skall även efterfråga information om hur den interna kontrollen fungerar i de helägda bolagen.